

HRAVÝ DEJEPIS 9

Str. 4, úloha 1

Moja milovaná Adéle,

všetko je inak, ako sme sa nazdávali. Odhodlanie s trieda strach. Všade nachádzame mŕtve telá. Francúzi... Nemci... nedajú sa rozoznať. Ich uniformy už dávno stratili farbu. Sú tu mŕtvi z jesene, pod nimi tí, ktorí umreli v lete, a nakoniec už len kostry tých novoročných. Niektorí ležia pokojne, akoby len spali, z iných ide hrôza – telá bez rúk, ruky bez tiel, krv sa mieša s blatom, priateľ s nepriateľom... Zem je zjazvená krátermi. Vôkol nás je hrobové ticho, až z toho mrazí. Ráno vyrážame do útoku. Modli sa za mňa...

P.S. Opatruj seba aj deti. Viem, že sa veľmi trápíte a strádate mnoho vecí. Kiežby som vám mohol pomôcť...

Str. 6, úloha 4

Som britský politik s prezývkou "rečník". Zúčastnil som sa na mierovej konferencii v Paríži.

Som politik, profesor štátneho práva a politickej ekonómie a zároveň 28. prezident USA.

Som francúzsky ministerský predseda, moja prezývka je "tiger francúzskej politiky".

Str. 9, úloha 4

A bijú sa Juhoslávci, Poliáci, Rumuni a Rusi bili sa tiež. A my v právach ožobráčení Slováci a ukracovaní bratia Česi budeme slobodní, rovní iným ľuďom a národom, keď to väzenie národov našich rozvalíme. Budeme mať svoj štát, svoju republiku! Už nás uznávajú Taliansko, Francúzsko, Anglicko, Amerika... Pochop, brate...!

Str. 10, úloha 6

České národné združenie v Amerike a Slovenská liga v Amerike uzavreli – cieľom umožnenia spoločného účinkovania a jednotného postupu za dosiahnutie politickej voľnosti a samostatnosti národa českého a slovenského – dohodu, na základe zásad nasledujúceho programu a jemu zodpovedajúcej organizácie:

PROGRAM

1. Samostatnosť Českých zemí a Slovenska.
2. Spojenie českého a slovenského národa vo federatívnom svazku štátov, s úplnou národnou autonómiou Slovenska, vlastným snemom, vlastnou štátnou správou, úplnou kultúrnou slobodou, tedy i s plným používaním jazyka slovenského, s vlastnou správou finančnou a politickou, so štátnym jazykom slovenským.
3. Volebné právo: všeobecné, tajné, priame.
4. Forma vlády: personálna únia s demokratickým riadením štátu, podobne ako v Anglii.
5. Tieto body tvoria základ predbežnej obapolnej dohody a môžu byť doplnené, poťažne rozšírené, len na základe dorozumenia sa oboch stránok. České národné združenie podržuje si právo prípadnej zmeny a to samé právo má aj Slovenská liga.

Str. 12, úloha

Lide československý! Tvůj odvěký sen stal se skutkem. Stát československý vstoupil dnešního dne v řadu samostatných, svobodných, kulturních států světa. Národní výbor, nadaný důvěrou veškerého lidu československého, přejal jako jediný a oprávněný a odpovědný činitel do svých rukou správu svého státu.

Lide československý! Vše, co podnikáš, podnikáš od tohoto okamžiku jako nový svobodný člen velké rodiny samostatných svobodných národů.

Novými činy v těchto chvílích zahajují se nové, bohdá slavné dějiny Tvoje. Nezkłameš očekávání celého kulturního světa, který se žehnáním na rtech vzpomíná Tvých slavných dějin, jež vyvrcholily v nesmrtelné výkony československých legií na západním bojišti a na Sibiři. **Celý svět sleduje Tvoje kroky do nového života, Tvůj vstup do země zaslíbené.** Zachovej štít čistý, jako jej zachovalo Tvé národní vojsko: Československá legie. **Bud' si stále vědom, že jsi občanem československého státu nejen se všemi právy, nýbrž i povinnostmi.**

Str. 13, úloha 3

Zastupitelia všetkých slovenských politických strán

...trvajú na zásade sebaurčovacieho práva národov prijatej celým svetom... Národná rada česko-slovenského národa v Uhorsku obydleného osvedčuje:

1. Slovenský národ je čiastka i rečove i kultúrno-historicky jednotného česko-slovenského národa. Na všetkých kultúrnych bojoch, ktoré viedol český národ a ktoré ho urobili známym na celom svete, mala účasť i slovenská vetev.
2. Pre tento česko-slovenský národ žiadame i my neobmedzené samourčovacie právo na základe úplnej nezávislosti. Na základe tejto zásady prejavujeme svoj súhlas s tým novoutvoreným medzinárodným právnym položením...
3. Žiadame okamžité uzavretie pokoja a síce na všeľudských kresťanských zásadách...

Str. 20, úloha 1

Som známy americký letec. V roku 1927 som uskutočnil prvý let cez Atlantický oceán za 33 hodín a 29 minút.

Som škótsky vedec a lekár. V roku 1929 som predstavil lekárskej verejnosti novú liečebnú látku, ktorú dnes poznáte ako penicilín.

Som autor teórie relativity. Po nástupe A. Hitlera k moci som emigroval do USA, kde som pracoval ako univerzitný profesor.

Sme francúzski manželia, ktorí sa preslávili objavom umelej rádioaktivity.

Str. 24, úloha 4

„Slováci tvrdia,

že pred tisíc rokmi Maďari a Nemci zničili Veľkomoravskú ríšu. Česi chcú dať Slovákom autonómiu a Prešporok má byť hlavným mestom Slovenského štátu. Česi tvrdia, že Prešporok je pre nich existenčnou otázkou pre obchod a spojenie s Južosláviou. Prešporok považujú za staré slovanské sídlo.“

Str. 25, úloha 1

Slavné Národné shromaždenie! Ctení páni a dámy!

V tomto historickom momente, keď ako Slováci po práve a skutočnosti stojíme už fakticky na rozhraní uznania nášho štátu a potvrdenia smluvy trianonskej, st. germainskej a ostatných, dovoľte mi, aby som urobil maličkú reflexiu na život nás Slovákov, aby som prípadne osvetlil, že my Slováci prečo vítame dnes s radosťou túto republiku, prečo my dnes, keď naši tisícroční spoluobčania Maďari oplakávajú svoju integritu, voľne vítame úsvit slobody a dnešný deň. Mohol by som začať... S Maďarmi za tisíc rokov sme vlastne podľa historie nežili. V bývalom Uhorsku žili sme my Slováci, Nemci, Rumuni a Srbi, ale žiadne z týchto národností - lebo boli sme len národnosťami a nie národom - nesmeli sa nazývať národom, pretože slovo národ znamenalo vlastizradu a lavicu obžalovaných. Tedy my, Rumuni, Srbi, Nemci a Slováci boli sme len národnosti...

Rumuni mali za sebou rumunské kráľovstvo, mali za sebou hierarchiu, ktorá ich bránila a zastávala sa ich proti prehmatom. Mali istý počet svojich ľudových škôl a i svoje gymnázia a na univerzite peštianskej mali katedru svojej reči. Srbi boli tiež v podobnom šťastnom stave, len my Slováci boli sme sirotami, boli sme zbavení všetkých práv. Ani to meno Slováka nám nebolo dovolené užívať...

Str. 27, úloha 1

Naším vystáhalcom.

Viete, ako si máte počínať, aby ste obdržali pas a šťastlivo ste sa do Ameriky dostali? Prečítajte si tento list. Nájdete v ňom poučenie. Keď ste dostali od amerického konsula dopis (...), znamená to, že môžete cestovať (...), budete-li mať v rukách potvrdenie okresného úradu o tom, že Vám bol pas vystavený a že sa nachádza u ministerstva sociálnej pečlivosti v Prahe. Pravda, než Vám bude pas vystavený, potrvá to určitý čas, lebo sa musí zistiť, či máte všetky dane zaplatené a či proti Vám nevedie sa u súdu trestné riadenie. U mužov sa zistí, či ich odchod môže sa uskutočniť vo smyslu zákona o brannej povinnosti.

Pred odchodom prezreť dobre všetky listiny, ktoré Vám budú k žiadosti o vízum potrebné. Je to hlavne svedectvo lekárske s opisom, nie staršie ako 1 mesiac pred odchodom, 2 overené krstné listy, 2 kusy sobášneho listu, fotografie.

Lekár prezerá všetkých a shľadá-li dosť malú telesnú vadu, chorobu, nečistotu tela, hlavy, šatstva, prádla, vystáhalca k odchodu neodporučá.

Pamätajte si, že deti, ktoré odchádzajú za rodičmi, americkými občanmi, majú vedieť čítať aj písať. Chlapci, ktorým je 16 rokov a čítať aj písať nevedia, sú vrátení. (...) vystáhalci ženského pohlavia do 21 rokov a mužského pohlavia do 16 rokov musia mať bezpodmienečne spoľahlivého sprievodcu, ktorí by ich sprevádzal, ochranný dozor nad nimi mal (...) a bol zapísaný do cestovného pasu maloletých. Tým môže byť len tá osoba, ktorá do Ameriky odchádza na základe platného a na rad príšlého pasu.

Nezabúdajte na svoju vlasť ani za morom. Odnárodnenie každého statočného Slováka je ztráta veľiká pre malý československý štát.

Str. 33, úloha 3

PREAMBULA

Nemecko, Spojené kráľovstvá, Francie a Itálie, vzhľadom k dohode, ktoré již bylo dosaženo ve věci odstoupení území Sudet Německu, ujednali následující podmínky uvedeného odstoupení a opatření z něj vyplývajících, a touto dohodou se zavazují k učinění opatření nezbytných k jejímu naplnění.

DODATEK

My, německý Führer a kancléř a britský ministerský předseda, jsme dnes měli další schůzku a shodli jsme se v poznání, že otázka anglo-německých vztahů má prvoradou důležitost pro obě země a Evropu. Považujeme dohodu podepsanou včera v noci a anglo-německou dohodu o námorních silách za symboly přání obou našich národů nikdy již nejít do války jeden proti druhému.

Str. 36, úloha 4

Som britský politik. V rokoch 1937 – 1940 som pôsobil aj ako premiér tejto krajiny. Zastával som politiku „appeasementu“. Po nemeckom útoku proti Nórsku a Dánsku som sa vzdal svojej funkcie a na moje miesto nastúpil Winston Churchill.

Pôvodne som pracoval ako učiteľ. Po nástupe k moci som vo svojej krajine zaviedol fašistický režim. Počas druhej svetovej vojny som spolupracoval s Adolfom Hitlerom. Nakoniec som bol zosadený kráľom. V rokoch 1943 – 1945 som bol predsedom vlády na územiach okupovaných Nemeckom. Partizáni ma popravili v roku 1945.

Som zástancom rasových teórií a pôsobil som na poste ríšskeho ministra propagandy. Na konci druhej svetovej vojny som spáchal samovraždu, pričom som neušetril ani svojich šesť detí a otrávil som ich.

Str. 37, úloha 1

Dňa 12. júna 1941 si začala viesť denník. Tenký zošit v červenobielych doskách dostala od rodičov k 13. narodeninám, ktoré oslávila v Holandsku. Prvé záznamy boli skôr dievčenskými klebetami, ale už o týždeň zneli takto: „Židia musia odovzdať bicykle. Židia nesmú cestovať električkou. Židia nesmú cestovať autom, ani súkromným. Židia nesmú vyjsť od 8. hod. večer do 6. hod. ráno na ulicu. Židia nesmú po 8. hod. večer sedieť na vlastnej záhrade.“

Dňa 4. augusta 1944 mala za sebou 761 dní úkrytu v podkroví. Okolo pol jedenástej prišlo k Prinsengrachtu 263 auto a do domu vbehol niekoľko policajtov v civile pod vedením muža v nemeckej uniforme. Namierenými hlavňami prinútili Viktora Kuglera, aby ich zaviedol k otáčavej knižnici a odsunul ju. Za niekoľko okamžikov prišlo kryté nákladné auto a odviezlo osem obyvateľov podkrovia preč.

Str. 38, úloha 1

Cez noc riadne prituhlo, no Hansovi to neprekážalo. Bol priam posadnutý myšlienkou získať svoje vytúžené jedlo – zamrznutý zemiak. Jeho krvou podliate oči sa sústredili na neďaleké pole. Vedel, že ho nikto nebude kryť, ale hlad bol silnejší než strach z ruských guliek. Skrehnuté, bordové prsty netrpezlivo zvierali zbraň. Celý sa triasol. Mal to byť rýchly útok. Mesto mali dobyť už v lete. Prešlo však pol roka a nemecká línia sa takmer neposunula vpred. Rusi sa bijú ako levy o každý kúsok zeme. Zozbieral v sebe posledné zvyšky odvahy a opatrne vyšiel z úkrytu. Keď sa dostal na okraj poľa, prikrčil sa a zúrivo začal bojovať so zamrznutou zemou. Zrazu začul výstrel. Cítil, ako mu po tvári steká jemný pramienok horúcej krvi. V tej chvíli vedel, že je koniec...

Str. 39, úloha 2

...snažil sa obnoviť spojenie s mestom, no neúspešne. Nechápal, čo sa stalo, veď ešte pred chvíľou všetky prístroje fungovali! Neskôr si uvedomil, že spojenie sa prerušilo len na severe mesta. Z okolitých oblastí prichádzali zmätočné a neúplné informácie o nejakom zvláštnom výbuchu. Znova sa pokúsil spojiť s kolegom. Odpovede sa však nedočkal...

Z neskorších správ

Prieskumná letka mala za úlohu zistiť rozsah škôd, ktoré spôsobil výbuch. Piloti už z diaľky zazreli zvláštny oblak, podobný hříbu, ktorý sa rozprestieral nad mestom. Nič podobné predtým nevideli. Neskôr jeden z pilotov podal na veliteľstve správu: „Všetko bolo zrovnané so zemou – budovy, ulice, parky, zvieratá aj ľudia. Neostalo nič, len rovná, vyhladená plocha.“

Str. 45, úloha 2

198/1941 Sl.z.

Nariadenie zo dňa 9. septembra 1941 o právnom postavení Židov.

Vláda Slovenskej republiky podľa § 1 zákona č. 210/1940 Sl.z. nariaďuje:

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA.

Vymedzenie pojmu.

§ 1.

(1) Za Žida podľa tohto nariadenia sa bez ohľadu na pohlavie pokladá:

- a) kto pochádza najmenej od troch podľa rasy židovských starých rodičov;
- b) židovský miešanec, ktorý pochádza od dvoch podľa rasy židovských starých rodičov [§ 2, písm. a)], ak
 1. dňa 20. apríla 1939 bol alebo po tomto dni sa stal príslušníkom izraelitského (židovského) vyznania,
 2. po 20. apríli 1939 vstúpil do manželstva so Židom [písm. a)],
 3. pochádza z manželstva so Židom [písm. a)], uzavretého po 20. apríli 1939,
 4. pochádza z nemanželského styku so Židom [písm. a)] a narodil sa ako nemanželské dieťa po 20. februári 1940.

(2) Za židovského starého rodiča podľa rasy v smysle ustanovení tohto nariadenia má sa pokladať ten, kto patrila k izraelitskému (židovskému) vyznaniu.

§ 2.

Za židovského miešanca podľa tohto nariadenia sa pokladá:

- a) kto pochádza od dvoch podľa rasy židovských starých rodičov (§ 1, ods. 2), ak sa podľa § 1, písm. b) nepokladá za Žida,
- b) kto pochádza od jedného podľa rasy židovského starého rodiča (§ 1, ods. 2).

str. 49, úloha 1

My, ľud Spojených národov, odhodlaný uchrániť budúce pokolenia pred metlou vojny, ktorá dvakrát v priebehu nášho života priniesla ľudstvu nevysloviteľné strasti, potvrdiť vieru v základné práva, v dôstojnosť a hodnotu ľudskej osobnosti, v rovnaké práva mužov a žien i národov veľkých a malých, vytvoriť pomery, v ktorých možno zachovať spravodlivosť (...), podporovať sociálny pokrok a zlepšovať životnú úroveň vo väčšej slobode a pre tento cieľ pestovať znášateľnosť a žiť spolu navzájom v mieri ako dobrí susedia, zjednotiť svoje sily pre zachovanie medzinárodného mieru a bezpečnosti, prijať zásady a zaviesť metódy zaručujúce, že sa ozbrojené sily budú používať len v spoločnom záujme (...) rozhodli sme sa zjednotiť svoje úsilie, aby sme dosiahli tieto ciele.

Str. 54, úloha 3

1. zvrchovaná rovnosť štátov a rešpektovanie práv z nej vyplývajúcich,
2. zdržať sa hrozby silou alebo použitia sily voči územnej celistvosti alebo politickej nezávislosti akéhokoľvek štátu,
3. neporušiteľnosť hraníc štátov Európy,
4. územná celistvosť štátov,
5. mierové riešenie sporov,
6. nezasahovanie do vnútorných záležitostí štátov,
7. rešpektovanie ľudských práv a základných slobôd vrátane slobody myslenia, svedomia, náboženstva alebo presvedčenia,
8. rovnaké práva a sebaurčenie národov,
9. spolupráca medzi štátmi,
10. poctivé plnenie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodného práva.

Str. 59, úloha 2

Po viac než šesti letech cizácké poroby prišiel čas, kedy nad našu ťážce zkoušenou vlasťou vychádzajú slunce svobody. Na své slavné víťežné cestě na západ osvobodila Rudá armáda prvú časť Československé republiky. Tak bylo umožněno díky našemu velkému spojenci, Sovětskému svazu, že na osvobozené území se vrátil prezident republiky a byla zde, opět na domácí půdě, vytvořena nová československá vláda.

Nová vláda má být vládou široké Národní fronty Čechů a Slováků a tvoří ji představitelé všech sociálních složek a politických směrů, které doma i za hranicemi vedly národně osvobozenecký zápas za svržení německé a maďarské tyranie. Nová vláda považuje za svůj úkol, aby po boku Sovětského svazu a ostatních spojenců dovedla tento zápas do konce, do úplného osvobození republiky, přispěla všemi silami českého a slovenského národa k plné porážce hitlerovského Německa a učinila první kroky pro vybudování nového, šťastnějšího života našich národů v osvobozené vlasti.

Vláda při nynějším svém složení považuje své poslání za časově ohraničené. Po osvobození ostatních částí republiky a zejména pak českých zemí bude ve smyslu ústavního dekretu prezidenta republiky na podkladě národních výborů zvoleno a svoláno Prozatímní národní shromáždění. Prozatímní národní shromáždění potvrdí prezidenta republiky v jeho funkci až do řádné volby a prezident jmenuje novou vládu s ohledem na přiměřené zastoupení všech složek našeho národního odboje doma i za hranicemi. Tato vláda a Prozatímní národní shromáždění připraví a provedou pak v nejkratší možné lhůtě všeobecné, tajné a přímé volby do Ústavodárného shromáždění, které vypracuje novou ústavu republiky a položí její budoucnost na pevný ústavní základ.

Str. 64, úloha 3

Dav sa rýchlym krokom presúval na námestie. Ľudia si vzájomne vymieňali rozpačité pohľady. Nikto nevedel, čo sa vlastne deje. Všetky pochybnosti v momente rozohnal rachotiaci tank, ktorý zastal rovno pred nimi. Poklop tanku sa nadvihol a na dav hľadeli dvaja zmätení sovietski vojaci. Čakali tu revolúciu, veľké povstanie, štátny prevrat, no nič z toho sa nedialo. Nechápavo sa na seba pozreli, zaliezli späť do tanku a pokračovali v promenáde po hlavnej ulici. Dav zatiaľ pokojne sledoval čulý ruch bojových strojov. Na tvárach ľudí sa však zračili obavy. Tí odvážnejší si tanky obzerali zblízka, iní sa snažili vojakom vysvetliť, že tu došlo k nedorozumeniu a žiadna revolúcia sa nekoná. Zrazu niekto skríkol: „Nech žije Dubček!“ a hodil do jedného z tankov kameň. V okamihu zaznel výstrel a odvážlivec padol mŕtvy na zem. Dav sprvu prepadol panike, ale tú v zlomku sekundy vystriedal hnev. Ľudia začali prevracať vojenské vozidlá a zapáľovať tanky...

O pár hodín neskôr nebolo na námestí ani stopy po predošliých udalostiach. Len kde-tu sa ešte po ulici prevalil jeden z posledných tankov.

Str. 65, úloha 5

Som slovenský prozaik, esejista a publicista. Študoval som na parížskej Sorbone. Preslávili ma diela Panna zázračnica či Démon súhlasu. Ako člen KSČ som podporoval budovanie socialistickej spoločnosti, avšak po vpáde vojsk Varšavskej zmluvy do Československa som svoju kritiku namieril proti režimu. Stal som sa zakázaným autorom, moje diela boli stiahnuté z knižníc, ale to ma neodradilo a ďalšie diela som publikoval tajne.

V rokoch 1968 až 1993 som patril medzi najvýznamnejších predstaviteľov českého protestsongu. Prezývajú ma „básnik s gitarou“. Moja pieseň Bratříčku, zavírej vrátka vznikla ako spontánna reakcia na vpád vojsk Varšavskej zmluvy do Československa. V roku 1969 som požiadal o politický azyl v Nemeckej spolkovej republike, kde som spolupracoval s rádiom Slobodná Európa. Do svojej vlasti som sa vrátil až po novembri 1989.

Patrím medzi obľúbené slovenské autorky kníh pre deti a mládež. Moje diela sú humorné (Ohňostroj pre deduška), ale majú aj náučný charakter (Tóno, ja a mravce). Po roku 1968 som s rodinou emigrovala do Kanady. Na Slovensko som sa vrátila až v roku 2010.

Moja sľubná spevácka kariéra sa začala rozbiehať začiatkom 60. rokov. Od roku 1965 som spolupracovala s Helenou Vondráčkovou a Václavom Neckářom, s ktorými sme vytvorili populárne trio Golden Kids. Moja pieseň Modlitba pro Martu sa stala jedným zo symbolov národného odporu proti vpádu vojsk Varšavskej zmluvy do Československa. Od roku 1970 som mala zakázanú umeleckú činnosť a bola som pod neustálym dozorom Štátnej bezpečnosti.

Str. 66, úloha 1

1. Desítkám tisíc našich občanů je znemožněno pracovat v jejich oboru jenom proto, že zastávají názory odlišné od názorů oficiálních. Jsou objektem nejrozmanitější diskriminace a šikanování ze strany úřadů i společenských organizací; zbavení jakékoliv možnosti bránit se ...

2. Mladým lidem je bráněno ve studiu jen pro jejich názory nebo dokonce pro názory jejich rodičů.

3. Svoboda veřejného projevu je potlačována... Žádný názor nebo umělecký projev, jen trochu se vymykající úzkému rámci oficiální ideologie, nemůže být zveřejněn ...

4. Svoboda náboženského vyznání je systematicky omezována mocenskou svévolí ...

5. Ministerstvo vnitra nejrůznějšími způsoby kontroluje život občanů, například odposlechem telefonů a bytů, kontrolou pošty, osobním sledováním, domovními prohlídkami, budováním sítě informátorů z řad obyvatelstva (získávaných často nepřipustnými hrozbami nebo naopak sliby).

6. ... je porušováno právo občanů svobodně opustit svou zemi ...

PREAMBULA

Jeho veličenstvo kráľ Beličanov, jej veličenstvo kráľovná Dánska, prezident Spolkovej republiky Nemecko, prezident Helénskej republiky, jeho veličenstvo kráľ Španielska, prezident Francúzskej republiky, prezident Írska, prezident Talianskej republiky, jeho kráľovská výsosť veľkvojvoda Luxemburska, jej veličenstvo kráľovná Holandska, prezident Portugalskej republiky, jej veličenstvo kráľovná Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska.

ODHODLANÍ pozdvihnúť na novú úroveň procesy európskej integrácie, ktoré sa začali založením Európskych spoločenstiev, ČERPAJÚC inšpiráciu z kultúrneho, náboženského a humanistického dedičstva Európy, z ktorého sa vyvinuli univerzálne hodnoty nezrušiteľných a nescudziteľných práv ľudskej bytosti, slobody, demokracie, rovnosti a právneho štátu, PRIPOMÍNAJÚC SI historický význam skoncovania s rozdelením európskeho kontinentu a potrebu vytvoriť pevné základy pre budovanie budúcej Európy...

Článok 1

Touto zmluvou VYSOKÉ ZMLUVNÉ STRANY zakladajú medzi sebou EURÓPSKU ÚNIU (ďalej len „únia“), na ktorú členské štáty preniesli právomoci na dosiahnutie spoločných cieľov. Táto zmluva predstavuje novú etapu v procese utvárania čoraz užšieho spojenectva medzi národmi Európy, v ktorom sa prijímajú rozhodnutia čo najotvorenejšie a čo najbližšie k občanovi. Únia je založená na tejto zmluve a na Zmluve o fungovaní Európskej únie (ďalej len „zmluva“). Tieto dve zmluvy majú rovnakú právnu silu. Únia nahrádza Európske spoločenstvo a je jeho právnym nástupcom.

Článok 2

Únia je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám. Tieto hodnoty sú spoločné členským štátom v spoločnosti, v ktorej prevláda pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rovnosť medzi ženami a mužmi.